

## HOGYAN HATNAK AZ ÁRVÁLTOZÁSOK A NYÚLTENYÉSZTÉS JÖVEDELMEZŐSÉGÉRE?

KONDÁSZ ISTVÁN

A világpiacon, részben az energiahordozók árának emelkedése következtében emelkedett a takarmány (kukorica, árpa, zab stb.) és a fehérjék (halliszt, húsliszt, szója) ára. Ennek következtében a nyúlhús termelési költségeiben is változás történt.

A világpiaci árak a hazai termelési költségekre is hatással vannak. Ezen árváltozásokat az állam már nem vállalhatta magára, mert igen komoly megterhelést jelentett volna a népgazdaság számára, ezért emelkedett a táp ára.

A korszerű táplálkozásban igen nagy szerephez jut a nyúlhús fogyasztása, mivel könnyen emészthető, fehérjében gazdag húsféleség. A világpiacon a nyúlhús iránti kereslet tovább emelkedett, ezért a felvásárlási ár is megváltozott. Sajnos, hazánkban a közélmezésben nem foglalta még el a megillető helyét.

A nyúltenyésztés jövedelmező a korszerű nagyüzemekben is, ahol az állattartás folyamatosan iparszerűvé válik, rendszereket dolgoznak ki a fertőző és járványos betegségek megelőzésére, valamint a higiénia betartására. Főleg a kistermelőknek érdemes nyúltenyésztéssel foglalkozni, mert a kihasználatlan munkaerő rendelkezésre áll.

A nyúltenyésztés jövedelmezőségének biztosítása érdekében, azonban számos tényezőre legyünk figyelemmel.

A tanszéki nyúlállománnyal végzett kísérleteim meghozták a várt eredményt. Az ott gyűjtött adatok alapján a nyúltenyésztés jövedelmezőségét az alábbi példán keresztül ismertetem. Az állati termékek önköltségének csökkentése rendkívül fontos feladat. Az állati termékek önköltségének 60—90%-a a takarmányozási költségekől adódhat, amely a nyúltenyésztés esetében kb. 60%.

A nyúl rendkívül érzékenyen reagál a takarmány alkotórészeire. Az életkor szakaszainak hasznosítását figyelembevéve a tápok kialakítása folyamatban van, részben már kidolgozták. A nyúltenyésztő telepek saját keverő üzemeket hoztak létre (pl. a Környe Mg. Kombinátok stb.).

Ahhoz, hogy a nyúl fiatalkori fejlődési erélyét kihasználjuk, fontos a friss és jó minőségű nyúltáp etetése. (A tanszéki kísérleti állományt a szentesi Erőtakarmány Gyár által készített nyúltáppal etettük.) A tápot etetés előtt kiszitáljuk, hogy az elporladt részek ne kerüljenek az önetetőbe, mert a nyulak orrnyílásába jutva gyulladást okozhatnak, illetve különböző légzőszervi megbetegedéseket válthatnak ki. A nyulak takarmány értékesítésére a következő tényezők hatnak:

- fajta, egyed
- környezet
- egészségi állapot

A vizsgálatok és gyakorlati tapasztalatok alapján a következő takarmány adagokkal számolhatunk korcsoportonként:

- tenyésznő 15 dkg/nap/db
- tenyészbak 15 dkg/nap/db
- a vemhesség 3. hetétől 20 dkg/nap/db
- fialás előtt 2-3 nappal, 5—10 dkg/nap/db csökken a takarmányadag
- szopós nyulak elválasztásig 1—10 dkg/nap/db fokozatos takarmányadag emeléssel
- 6 hetes kortól eladásig 15—15 dkg/nap/db

A kis nyulak takarmányfogyasztása gyakorlatilag 21 napos kortól, az erősebb falkánál (az átlagnál nagyobb létszámú alom) már 15 napos kortól kezdődik.

A tápot kiegészíthetjük jó minőségű szénával — igen jó a lucernaszéna — ez naponta darabonként 1—5 dkg-ot tehet ki. A zavartalan emésztés igényli a megfelelő kb. 12—16% mennyiségű nyersrost biztosítását, mely főleg szénából nyerhető. A takarmányozási költségek kiszámításakor 8 db-os fialást vettem alapul, mert ez képviseli az átlagot a kísérleteimben.

#### *Kaliforniai nyúl-fajta jövedelmezőségi számítása*

1 db tenyésznő, szaporulata és tenyészbak évi takarmányigénye és költsége		
1 db tenyésznő évi takarmányigénye (365 nap)	55 kg	294,— Ft
(365 × 15 dkg)		
évi 4,2-szeri fialásra ráetetés		
(38 nap/5 dkg) 38 × 5	2 kg	11,— Ft
fiókák választásig, 25 takarmányozási nap, 4,2-szeri		
fialtatás, átlagos 5 dkg táp/nap		
fialásonként átlag 8 db fióka		
25 × 4,2 × 5 × 34	178 kg	950,— Ft
választástól eladásig (42 nap)		
átlag 13 dkg táp/nap		
42 × 13 × 34	186 kg	993,— Ft
A bak takarmányozási költségére		
365 napra, 240 fiókára szétosztva	0,3 kg	2,— Ft
Összesen:	421,3 kg	2250,— Ft
Az anya fialás előtt 3 nappal az előírt takarmánynál kevesebb tápot kap (átlag 7,5 dkg) nap/a különbözetet levonjuk az összes kiadásból		
4,2 × 3 × 7,5	1,— kg	5,— Ft
	420,3 kg	2245,— Ft
Munkabér, amortizáció és egyéb kiadások:		355,— Ft
Összes kiadás:		2600,— Ft
Értékesítés:		
3,2 kg/db súllyal történik		
34 db szaporulat, ára 44 Ft/kg		
34 × 3,2 × 44	108,8 kg	4787,20 Ft
Bevétel:		4787,20 Ft
Kiadás:		2600,00 Ft
Jövedelem:		2187,20 Ft

Továbbra is érdeke a tenyésztőknek a nagyobb mennyiségű nyúlhús előállítás, mert biztosítja a megfelelő jövedelmet. A népgazdasági érdek is azt kívánja, hogy nagyobb mennyiségű nyúlhús előállításával az export mennyiség növekedjék. Ehhez továbbra

is biztosítani kell a folyamatos felvásárlást, az anyanyulak kihelyezését, szaktanácsadást stb. Kíváncsú lenne a hazai piacon is a nyúlhús ún. népszerűsítése.

A jövedelem további fokozásának lehetősége a fajtatiszta tenyésztés mellett a keresztezés. Ebben rejlő nagyobb lehetőségeket elsősorban csak korszerűen felszerelt és megfelelő szakemberekkel rendelkező nagyüzemek hasznosíthatják.

### Összefoglalás

A nyúlhús szerepe a korszerű táplálkozásban igen jelentős, mert könnyen emészthető, fehérjében gazdag és kedvező az étrendi hatása, így a gyógyhús szerepét is betöltheti.

A nyúltenyésztés, mint ágazat, nagyüzemekben, de főleg a háztáji gazdaságokban jövedelmező termelési ágazat.

A nagyüzemek és a háztáji gazdaságok integrációs tevékenysége hozza meg a kedvező eredményt.

A nyúltenyésztés gazdaságosságának fontos tényezője a helyes és szakszerű takarmányozás.

A dolgozat kísérletes adatok alapján közli nemenként és korcsoportonként a takarmányigényeket. A számítások vizsgálati adatok felhasználásával készültek a kaliforniai nyúlfajtára vonatkozólag, időszerűek, a gyakorlatban jól hasznosíthatók.

A dolgozat még egyéb olyan kérdéssel foglalkozik, amely a gyakorlati életben felvetődik.

A fajtatiszta tenyésztés mellett érdemes keresztezéssel is foglalkozni, amely újabb távlatokat nyithat meg a tenyésztők előtt.

### IRODALOM

- [1] BALLA I.—SIPOS J.—PROHÁSZKA L.: Keveréktakarmányok előállítása és felhasználása. Mg. Kiadó Bp. (1967) 295.
- [2] BAINTRNER K.: Gazdasági állatok takarmányozása I.—II. kötet 2. kiadás Mg. Kiadó Bp. (1968) 430, 390.
- [3] HEGEDŰS J.: A házinyúl táplálkozásának fiziológiája. (II.) A Deutscher Kleintierzüchter Rentlingen cikke alapján. Baromfitenyésztés (1972) XVI. évf. 6.
- [4] HOLDAS S.: A nyúl takarmányértékesítésének tényezői. Baromfitenyésztés (1972) XVI. évf. 2.
- [5] OLÁH J.: Jövedelmező nyúltenyésztés. Mg. Kiadó Bp. (1968). 246.
- [6] PACS I.: A nyulak korszerű takarmányozása. (I.) Kisállattenyésztési Híradó MAHPOE Bp. (1971).

### WIE BEEINFLUSSEN PREISÄNDERUNGEN DIE RENTABILITÄT DER KANINCHENZÜCHTUNG?

ISTVÁN KONDÁSZ

Lebende Kaninchen und geschlachtete Kaninchen sind auf dem Weltmarkt gefragte Artikel. In der modernen Ernährung nehmen sie eine immer grössere Rolle ein. Es liegt im Interesse der Volkswirtschaft, die Anhebung der Exportmengen mit allen Mitteln zu fördern (Aussetzen des Muttertieres, Futterversorgung, Organisierung des Ankaufs, entsprechende Abnehmerpreise usw.)

Die Verfütterung von Fertig-Mischnahrung ist eine unerlässliche Vorbedingung für die wirtschaftliche Züchtung. Die maximale Ausnützung des intensiven Produktionsvermögens der Fleischkaninchen ist einzig durch Füttern mit speziell zusammengesetzter Nahrung möglich. Kanninchen reagieren überaus empfindlich auf die Futterkomponenten.

60—90% der Selbstkosten der tierischen Produkte ergeben sich aus den Fütterungskosten, die im Falle der Kaninchenzüchtung etwa 60% ausmachen.

Auf dem Weltmarkt sind die Preise für Eiweisse, wie auch die Preise für die übrigen Komponenten der inländischen Futterzusammensetzungen gestiegen; dies zog einen Anstieg des Mischfutter-Preises nach sich.

Infolge des Nachfrage nach Kaninchenfleisch ist aber auch eine Änderung im Ankaufspreis eingetreten, er ist gestiegen.

Auch fernerhin, ja sogar in gesteigertem Maße sind die Züchter an der Herstellung umfangreicher Kaninchenfleischmengen interessiert, da sie ein entsprechendes Einkommen garantiert (dies haben auch Eigenversuche des Verfassers bestätigt).

## **КАКОЕ ВЛИЯНИЕ ОКАЗЫВАЮТ ИЗМЕНЕНИЯ ЦЕН НА РЕНТАБЕЛЬНОСТЬ ПРОИЗВОДСТВА (РАЗМОЖЕНИЯ) КРОЛИКОВ**

ИШТВАН КОНДАС

На мировом рынке на живых кроликов и крольчатину имеется большой спрос. В современном питании роль крольчатины постоянно повышается. Интересы народного хозяйства требуют, чтобы всячески способствовать повышению уровня экспорта крольчатины. Для этой цели было принято ряд мер: снабжение кормом, организация закупок, гарантирование выгодной закупочной цены, и т. д.

Для рентабельного и интенсивного производства крольчатины необходимо применение комбикормов. Кролики крайне чувствительно реагируют на составные части комбикормов.

60—90% себестоимости продуктов животноводства выпадает на кормы. В случае производства крольчатины на кормы выпадает 60% себестоимости.

На мировом рынке цена на белки, а на внутреннем рынке цена на комбикормы постоянно повышается. Однако спрос на крольчатину на мировом рынке постоянно повышается, в результате чего постоянно повышается и закупочная цена крольчатины. Дальнейшее гарантирование высокой закупочной цены делает заинтересованными людей в повышении производства крольчатины.